

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den fælles markedsordning for fiskevarer og akvakulturprodukter

COM(2011) 416 final,

om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Reform af den fælles fiskeripolitik

COM(2011) 417 final

**og om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om den fælles fiskeripolitik
eksterne dimension**

COM(2011) 424 final

(2012/C 181/33)

Ordfører: **Gabriel SARRÓ**

Medordfører: **Franco CHIRIACO**

Sagsbehandler: Arturo Íñiguez

Rådet og Europa-Parlamentet besluttede hhv. den 1. september 2011 og den 13. september 2011 under henvisning til artikel 43 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Kommissionens forslag COM(2011) 416 final og COM(2011) 425 final, og Kommissionen besluttede den 5. oktober 2011 under henvisning til artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Kommissionens forslag COM(2011) 417 final og COM(2011) 424 final. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg blev således anmodet om at afgive udtalelse om følgende forslag:

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den fælles markedsordning for fiskevarer og akvakulturprodukter«

COM (2011) 416 final

»Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Reform af den fælles fiskeripolitik«

COM(2011) 417 final

»Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om den fælles fiskeripolitik
eksterne dimension«

COM(2011) 424 final og

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om den fælles fiskeripolitik«

COM(2011) 425 final.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som vedtog sin udtalelse den 14. marts 2012.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 479. plenarforsamling den 28.-29. marts 2012, mødet den 28. marts 2012, følgende udtalelse med 152 stemmer for, 5 imod og 14 hverken for eller imod:

1. Konklusioner

1.1 EØSU er enig med Kommissionen i, at den er nødt til at foreslå en samtidig revision af den fælles fiskeripolitik og den fælles markedsordning for derigennem at styrke den nødvendige integration, sammenhæng og koordination mellem aspekterne fangst, forarbejdning og markedsføring af fiskerivarer, akvakulturprodukter og skaldyr.

1.2 I det store og hele anser EØSU forslaget generelle og specifikke mål såvel som dets principper for god forvaltningspraksis for at være fornuftige. Den fælles fiskeripolitik skal sikre, at fiskeriet og akvakulturen skaber miljømæssigt, økonomisk og socialt bæredygtige forhold på langt sigt og bidrager til fødevarerforsyningen gennem anvendelse af forsigtighedsprincippet og ud fra en økosystembaseret tilgang.

1.3 EØSU mener dog ikke, at forslaget til forordning specificerer de nødvendige forvaltningsforanstaltninger for fiskerierne, som er nødvendige for fuldt ud at genoprette og bevare bestandene på et niveau, der ligger over det niveau, der kræves for at give maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY), sikre befolkningen sunde fiskeri- og akvakulturprodukter af høj kvalitet og skabe grundlaget for driftige kystsamfund, rentable produktions- og forarbejdningsvirksomheder samt attraktive og sikrere arbejdspladser.

1.4 Udvalget bifalder de generelle bestemmelser om adgang til EU's farvande, som allerede var gældende og som især kommer de lokale fiskersamfund til gode.

1.5 Udvalget kan tilslutte sig de foreslåede typer bevarelsesforanstaltninger og tekniske foranstaltninger, som skal tilpasses de forskellige fiskerier.

1.6 EØSU støtter forslaget om at udnytte de levende marine ressourcer på en sådan måde, at fiskebestandene senest i 2015 så vidt muligt genoprettes til eller opretholdes på niveauer, der giver MSY. Dette prisværdige mål er vanskeligt at nå for de blandede fiskeriers vedkommende, og EØSU beder derfor Kommissionen om at finde praktiske løsninger på de problemer, der kan opstå for disse fiskerier.

1.7 EØSU anser det for yderst vigtigt, at medlemsstaterne, støttet af Kommissionen, udstyrer forskningsinstitutterne med de nødvendige midler, så de kan imødekomme behovet for anvendt forskning og dække alle de fiskearter, som udnyttes kommercielt, samt beslægtede og afhængige arter og deres levesteder.

1.8 EØSU mener, at politikken for forbud mod udsmid er et ønskværdigt mål, men går ind for at gå mere trinvis og proportionelt til værks baseret på en gradvis reduktion af udsmid ved at fremme og tilskynde til anvendelse af selektive fangstredskaber, træffe foranstaltninger til at udnytte denne del af fangsten ved at forarbejde den til produkter, som giver en merværdi, finde afsætningsmuligheder samt tilpasse fartøjernes og fiskerihavnernes infrastruktur.

1.9 EØSU mener ikke, at forslaget går tilstrækkeligt i dybden med regionaliseringen og kan ikke få øje på nogen foranstaltning, som indebærer decentralisering.

1.10 Med hensyn til den relative stabilitet og anvendelsen af dette kriterium ved tildelingen af fiskerimuligheder til medlemsstaterne understreger udvalget, at det bør føres ajour, da det er ude af takt med tiden og ikke afspejler den aktuelle situation for fiskerflåderne og de samfund, der er stærkt afhængige af fiskeriet. EØSU mener endvidere, at tildelingen af fiskerimuligheder efter opdateringen af relativ stabilitet primært bør baseres på en række gennemsigtige miljømæssige, økonomiske og sociale kriterier.

1.11 Udvalget mener, at forslaget om indførelse af et system med omsættelige fiskekvoteandele er vagt formuleret, og at Kommissionen burde præcisere, hvorledes de pågældende artikler skal forstås, især hvad angår definitionen af »gennemsigtige og objektive kriterier« for tildelingen af kvoteandele. Udvalget anmoder desuden om, at der tages hensyn til en sådan foranstaltnings indvirkning på beskæftigelsen, og at der træffes særlige foranstaltninger for ansatte fiskere.

1.12 Hvad angår forvaltningen af fiskerikapaciteten mener EØSU, at Kommissionen senest i 2014 bør foretage en nøje evaluering af fiskerikapaciteten, hvori indgår maskineffekt og tonnage, men også fiskeredskabernes art og andre karakteristika ved fartøjerne, og at medlemsstaterne på grundlag af denne vurdering bør forpligtes til at tilpasse fiskerikapaciteten til de disponible ressourcer.

1.13 Udvalget mener, at det med henblik på den økosystembaserede fiskeriforvaltning er afgørende, at dataindsamlingen koncentrerer mest muligt om fremskaffelsen af miljødata i overensstemmelse med havstrategi-rammedirektivet og kriterierne for en god miljøtilstand.

1.14 EØSU er i hovedtrækkene enig i Kommissionens forslag vedrørende politikken over for tredjelande. Ikke desto mindre er det bekymret over nogle af de spørgsmål, der nævnes i punkt 3.7.8 i denne udtalelse.

1.15 EØSU glæder sig over, at Kommissionen anerkender, at politikken for akvakultur har en fælles europæisk dimension. EØSU opfordrer til styrkelse af miljøkontrollen og anmoder om udformning af en smidig administrativ ramme og et fælles retligt område for udvikling af en bæredygtig akvakultur, som kan gøre det muligt at fastholde befolkningen og skabe velstand i de ikke-bymæssige områder, samtidig med at miljøhensyn, -kompatibilitet og -integration fortsat sættes i højsædet.

1.16 Med hensyn til det nye finansielle instrument mener EØSU, at man burde værdsætte fiskernes og fiskerisamfundenes rolle i den bæredygtige udvikling af kystområderne ved at indbygge sociale foranstaltninger, især støtteforanstaltninger ved jobtab samt støtte til uddannelse og omskoling af arbejdstagerne, med særlig vægt på de unge og kvinderne.

1.17 EØSU beklager, at den sociale dimension i alle fiskeri- og akvakultursektorens faser (produktion, forarbejdning og markedsføring) ikke er medtaget i forslaget gennem konkrete foranstaltninger til forbedring af leve- og arbejdsvilkår, og mener, at der bør banes vej for arbejdsmarkedsparternes deltagelse på det rette niveau.

1.18 EØSU opfordrer Kommissionen til at tage hensyn til de krav, som sektorens forskellige aktører har fremsat. Reformen af den fælles fiskeripolitik bør tage hensyn til såvel redernes som besætningernes behov.

1.19 EØSU mener, at en definition af ikke-industrielt fiskeri, som udelukkende baseres på fartøjernes længde, er for firkantet og i realiteten placerer en meget stor del af den ikke-industrialiserede flåde i kategorien industrifiskeri.

1.20 EØSU støtter målene og principperne for den nye forordning om den fælles markedsordning og opfordrer Kommissionen til at tage hensyn til udvalgets bemærkninger i denne udtalelse.

1.21 For at forhindre illoyal konkurrence på EU's marked kræver EØSU, at importerede produkter bliver omfattet af de samme krav til hygiejne, sundhed og kontrol, som gælder for EU's produkter, herunder fuld sporbarhed »fra hav til bord«, og insisterer på, at kontrollen såvel ved grænsen som i eksportlandet skal være så omfattende, at den kan garantere behørig opfyldelse af disse bestemmelser, som bidrager til fødevarerikkerheden. I denne forbindelse bør Kommissionens forskellige generaldirektorater efter EØSU's mening fastlægge en konsekvent tilgang.

1.22 EØSU understreger, at alle disse forslag også gør sig gældende for ferskvandsfiskeri og -akvakultur, og anmoder Kommissionen om at tage behørigt hensyn til disse aktiviteter særlige karakteristika.

2. Forhistorie

2.1 Baggrund for forordningen om den fælles fiskeripolitik (»grundforordning«)

2.1.1 Den fælles fiskeripolitik blev skabt i 1983 og blev med mindre ændringer ført gennem 20 år, indtil forordning (EF) nr. 1271/2002 reviderede den gennemgribende. I 2009 gik Kommissionen den fælles fiskeripolitik efter i sømmene og konkluderede, at der nok var gjort fremskridt, men at målene om at skabe et på alle måder (miljømæssigt, økonomisk og socialt) bæredygtigt fiskeri ikke var nået, og at mange fiskebestande blev overfiskede.

2.1.2 Denne konklusion stod at læse i Grønbogen⁽¹⁾ om reformen af den fælles fiskeripolitik. Udvalgets respektive udtalelse, som blev vedtaget med et bredt flertal, opfordrede til, »at de foranstaltninger, der vedtages, tjener til at redde beskæftigelsen og den territoriale samhørighed, og at de strategiske

mål opretholder en balance mellem de økonomiske, sociale og miljømæssige søjler ved at sikre og tilskynde til en ansvarlig og bæredygtig adfærd i alle led af fiskerikæden«. Udtalelsen pegede på, at der i den fremtidige reform af den fælles fiskeripolitik burde tages grundigere fat på følgende emner:

- »fastlæggelse af en differentieret fiskeriorsordning for kystflåderne;
- indførelse af et socialt kapitel, som harmoniserer fiskernes arbejdsvilkår;
- forbedring af markedsvilkårene og handelspraksis;
- samordning med den marine miljøpolitik, som desuden kan resultere i mere og bedre forskning af relevans for fiskeripolitikken;
- fuld integration af den fælles fiskeripolitik i de rammer, der er fastlagt af de internationale organer (FN, FAO)⁽²⁾«

2.1.3 Udvalget bifaldt i sin udtalelse om »Udvikling af regionale zoner for forvaltning af fiskebestande og fiskerikontrol«⁽³⁾ »hensigten om at gennemføre gennemgribende reformer af den fælles fiskeripolitik og særligt målet om at udarbejde en decentraliseret politik, der er mindre afhængig af detaljerede beslutninger, der træffes i Bruxelles, og giver større mulighed for lokal og regional inddragelse i forvaltningen af fiskeriet«, men påpegede, at der »mangler de vigtigste detaljer: gennemskuelighed samt sanktionsordninger, der er nødvendige for, at sådan en politik kan have en effektiv virkning – og de bør være en del af reformerne«, og at »uden en fiskebestand, der trives, kan en bæredygtig fiskeindustri ikke eksistere«. Udvalget anbefalede derfor, »at miljømæssig bæredygtighed bliver prioriteret som grundlag for økonomisk og social bæredygtighed«.

2.1.4 Ligeledes bemærkes det i denne udtalelse, at »for at styrkelsen af den kvotebaserede forvaltningsordning, der tager udgangspunkt i det maksimalt bæredygtige udbytte (MSY), kan være effektiv, kræves det, at der etableres højere niveauer, som reelt sikrer en fremgang i bestanden af alle regulerede arter inden 2015«.

2.2 Baggrund for forordningen om den fælles markedsordning for fiskerivarer og akvakulturprodukter

2.2.1 Forordningen om den fælles markedsordning for fiskerivarer og akvakulturprodukter stammer helt tilbage fra 1970. Den retlige ramme er forordning (EF) nr. 104/2000. Siden 2008 har Kommissionen gennemført omfattende evalueringer og høringer for at tage hensyn til de mangler, der er konstateret i anvendelsen af de gældende bestemmelser, til den seneste udvikling på det europæiske marked og verdensmarkedet og til udviklingen inden for fiskeri og akvakultur.

⁽¹⁾ COM(2009) 163 final.

⁽²⁾ CESE, EUT C 18 af 19.1.2011, s. 53-58.

⁽³⁾ CESE, EUT C 24 af 28.1.2012, s. 48.

2.2.2 Det nye forslag til forordning opretter en fælles markedsordning for fiskevarer og akvakulturprodukter, som omfatter følgende instrumenter:

- a) erhvervsorganisationer (producentorganisationer og brancheorganisationer)
- b) handelsnormer
- c) forbrugeroplysning
- d) konkurrenceregler
- e) markedsoplysninger.

2.2.3 EØSU mener, at der til ovennævnte punkter bør føjes et om regulering af handelsforbindelserne med tredjelande for at sikre, at alle importerede produkter overholder Den Europæiske Unions standarder og underkastes effektiv kontrol.

3. Gennemgang af forslaget til reform af den fælles fiskeripolitik og udvalgets bemærkninger

3.1 Anvendelsesområde og mål

3.1.1 Den fælles fiskeripolitik omfatter bevarelse, forvaltning og udnyttelse af levende marine ressourcer, levende ferskvandsressourcer, akvakultur og forarbejdning og afsætning af fiskevarer og akvakulturprodukter, for så vidt disse aktiviteter udøves på medlemsstaternes område eller i EU-farvande, også af fiskerfartøjer fra tredjelande, eller af EU-fiskerfartøjer uden for EU-farvande eller af borgere i medlemsstaterne.

3.1.2 Den fælles fiskeripolitik skal sikre, at fiskeriet og akvakulturen skaber miljømæssigt, økonomisk og socialt bæredygtige forhold på langt sigt og bidrager til fødevarerforsyningen gennem en forsigtigheds- og økosystembaseret tilgang til fiskeriforvaltningen. Den skal også sikre, at de levende marine ressourcer udnyttes på en sådan måde, at fiskeressourcerne senest i 2015 genoprettes til eller opretholdes på niveauet, der ligger over de niveauer, som giver maksimalt bæredygtigt udbytte, og i alle henseender tage hensyn til bestemmelserne i EU's miljølovgivning.

3.1.3 For at nå disse mål skal det med den fælles fiskeripolitik nærmere bestemte tilstræbes at eliminere uønskede fangster af fisk fra kommercielle bestande og gradvis sikres, at alle fangster af fisk fra sådanne bestande landes. Endvidere er målet at skabe de rette betingelser for effektivt fiskeri, fremme udviklingen af EU's akvakultur, bidrage til at give dem, der er afhængige af fiskeriet, en rimelig levestandard. Der skal også tages hensyn til forbrugerinteresser og sikres en systematisk og harmoniseret dataindsamling og -forvaltning.

3.1.4 EØSU støtter i det store og hele den fælles fiskeripolitikens anvendelsesområde og generelle og specifikke mål såvel som principperne for god forvaltningspraksis. Dog beklager udvalget, at der ikke tages passende hensyn til bevarelsen, forvaltningen og udnyttelsen af biologiske ferskvandsressourcer.

EØSU anmoder Kommissionen om at tage hensyn til ferskvandsfiskeriets og -akvakulturens særlige karakteristika i forslagene, herunder deres overensstemmelse med den fælles landbrugspolitik. Udvalget påpeger, at man stadig mangler at oprette passende modstykker til de marine arbejdsgrupper, der kan samle erfaringerne med gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik på ferskvandsområdet og fremlægge forslag til, hvordan man kan ajourføre den.

3.1.5 Ikke desto mindre mener EØSU, at forslaget til forordning ikke specificerer de forvaltningsforanstaltninger, der er nødvendige for at forvalte fiskeriet med henblik på at genoprette og bevare fiskebestandene og derigennem opfylde disse mål, som ud over at danne grundlaget for bæredygtige fiskerier, der respekterer økosystemet, skal sikre befolkningen sunde fiskevarer af høj kvalitet, skabe grundlaget for driftige kystsamfund og rentable fiskeproduktions- og forarbejdningsvirksomheder samt levere attraktive og sikrere arbejdspladser med størst mulig vægt på de sociale aktørers deltagelse på alle niveauer⁽⁴⁾.

3.2 Adgang til farvande

3.2.1 I farvande, der henhører under medlemsstaternes højhedsområde eller jurisdiktion, indtil 12 sømil fra basislinjerne, har medlemsstaterne ret til i perioden 1. januar 2013-31. december 2022 at begrænse fiskeriet således, at det forbeholdes fartøjer, der traditionelt fisker i sådanne farvande fra havne på den tilstødende kyst, og EU-fiskerfartøjer, der fører en anden medlemsstats flag, som led i et bestående naboforhold mellem de pågældende medlemsstater, som har dannet grundlag for dette fiskeri.

3.2.2 I farvandene indtil 100 sømil fra Azorerne, Madeiras og De Kanariske Øers basislinjer kan de pågældende medlemsstater ligeledes i denne periode begrænse fiskeriet til fartøjer, der er registreret i disse øers havne. Disse begrænsninger gælder ikke for EU-fartøjer, der traditionelt fisker i de pågældende farvande, hvis disse fartøjers fiskeriindsats ikke overstiger den traditionelle fiskeriindsats.

3.2.3 Udvalget bifalder disse allerede gældende bestemmelser om adgang til farvande, som bør suppleres med andre foranstaltninger for at sikre præferenceadgang for fartøjer, der driver et socialt og miljømæssigt bæredygtigt fiskeri, som især kommer de lokale fiskersamfund til gode.

3.3 Foranstaltninger til bevarelse af levende marine ressourcer

3.3.1 EØSU mener, at de flerårige planer, der blev indført med den nuværende fælles fiskeripolitik, i nogle tilfælde har givet vældigt gode resultater. De bør derfor fortsat anvendes som forudset i det nye forslag, men man bør se nærmere på de problemer, der har været med dem, der ikke har fungeret godt, og hele tiden basere sig på solide videnskabelige undersøgelser foretaget af EU's videnskabelige organer. Ligeledes mener udvalget, at der bør fastlægges passende korrektionsmekanismer, som skal være enkle og fleksible.

⁽⁴⁾ COM(2011) 417 final.

3.3.2 De flerårige planers mål om senest i 2015 at genetablere og fastholde alle bestande på et højere niveau end det, der giver maksimal produktivitet, er efter EØSU's mening et prisværdigt mål, der er baseret på bestemmelserne i De Forenede Nationers havretskonvention (UNCLOS), som har været juridisk bindende for EU siden 1998 og hvortil der henvises i rapporten fra verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i 2002, som Kommissionen baserer sig på, når den foreslår denne foranstaltning. Heri siges det udtrykkeligt, at for at opnå et bæredygtigt fiskeri skal der vedtages foranstaltninger på alle planer for at opretholde fiskepopulationerne eller genetablere dem på et niveau, der giver det maksimalt bæredygtige udbytte, og at målene skal nås så hurtigt som muligt og senest i 2015 for de nedfiskede bestandes vedkommende.

3.3.3 Udvalget mener, at målet om det maksimale bæredygtige udbytte giver et vist spillerum mht. gennemførelsen og påpeger vanskeligheden ved at nå dette mål for bestemte blandede fiskeriers vedkommende på grund af samspillet mellem de forskellige arter og det forhold, at fangstkvoterne, som er bestemmende for fiskeriindsatsen, ikke svarer til det maksimalt bæredygtige udbytte for hver enkelt art. EØSU anmoder Kommissionen om at finde praktiske løsninger for at løse de problemer, der kan opstå i de blandede fiskerier.

3.3.4 EØSU opfordrer Kommissionen til at sikre, at foranstaltninger til forbedring af bestandenes tilstand på EU's fiskebanker ikke får negative følger for bæredygtigheden af bestandene i andre områder på grund af intensiveringen af den internationale handel med fiskevarer og flytning af EU's fiskerikapacitet.

3.3.5 For at de flerårige planer kan baseres på en bedre videnskabelig evaluering af fiskepopulationerne anser EØSU det for yderst vigtigt, at medlemsstaterne med støtte fra Kommissionen via EMFF (Den Europæiske Hav- og Fiskerifond), udstyrer forskningsinstitutionerne med de nødvendige midler, så de kan imødekomme forskningsbehovet og dække alle de arter, som fiskes. I de tilfælde, hvor der ikke foreligger en passende videnskabelig evaluering, bør man følge forsigtighedsprincippet, som er defineret i De Forenede Nationers aftale af 1995 om fiskebestande. Endvidere anser udvalget det for absolut nødvendigt at fremme dialogen mellem forskere og fiskere.

3.3.6 Ligeledes mener udvalget, at gennemførelsen af foranstaltninger med henblik på opretholdelse eller genopretelse af fiskebestandene til niveauer, der kan give maksimalt bæredygtigt udbytte senest i 2015, kan få indflydelse på EU-fiskerflådernes fiskerikapacitet og bør sikre, at de mest miljøødelæggende og socialt skadelige flådesegmenter fjernes først. Kommissionen bør derfor foreslå foranstaltninger til tilpasning af kapaciteten og tilbyde fiskerisektoren sociale og arbejdsmarkedsrelevante alternativer, som kan forhindre det aktuelle tab af arbejdspladser, som skyldes fiskebestandens dårlige tilstand. EØSU anmoder i denne forbindelse om, at den socioøkonomiske indvirkning på kort- mellemlangt og langt sigt af de flerårige planer bliver undersøgt nøje.

3.3.7 De flerårige planer og rammebestemmelserne for tekniske foranstaltninger bør angive deres anvendelsesområde hvad angår bestande, fiskerier og marine økosystemer, og deres mål bør være i samklang med den fælles fiskeripolitik generelle og specifikke mål, der er beskrevet i punkt 3.1.1. Rammebestemmelserne for tekniske foranstaltninger bør for hver flerårig plan bidrage til, at fiskebestandene opretholdes på eller genoprettes til højere niveauer end dem, der giver maksimalt bæredygtigt udbytte, at fangsterne af undermålsfisk og af uønskede marine organismer reduceres og at fiskeredskabernes indvirkning på økosystemet begrænses.

3.3.8 EØSU mener, at såvel indholdet som rammebestemmelserne for tekniske foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 14, stemmer overens med målene for reformen af den fælles fiskeripolitik, og giver derfor sin tilslutning hertil. Disse tekniske foranstaltninger bør gennemføres under hensyntagen til de forskellige fiskeriers specifikke vilkår.

3.3.9 Hvad angår den af Kommissionen foreslåede forpligtelse til at lande alle fangster (forbud mod udsmid) fastsætter forslaget til reform af den fælles fiskeripolitik en tidsplan for perioden mellem 1. januar 2014 og 1. januar 2016, hvorefter en række fiskebestande, der er omfattet af fangstbegrænsninger, skal tages om bord og opbevares på fiskerfartøjerne fra 1. januar i hvert af disse år. Der fastsættes bevarelsesmæssige mindstereferencetørrelser for fisk fra alle disse fiskebestande, som kun må afsættes til forarbejdning til fiskemel eller foder til selskabsdyr. Der fastsættes handelsnormer for fangster ud over de fastsatte fiskerimuligheder i overensstemmelse med den fælles markedsordning.

3.3.10 Forslaget om at forbyde udsmid af visse arter efter en bestemt tidsplan er efter EØSU's mening et ønskværdigt mål, men det er i dag meget vanskeligt at opfylde inden for visse fiskerier, især de blandede. De socioøkonomiske konsekvenser vil være så alvorlige, at man ville være tvunget til at ophugge mange fartøjer. Derfor mener udvalget, at der bør træffes foranstaltninger for at afbøde disse konsekvenser. EØSU går ind for at gå mere trinvis og proportionelt til værks gennem anvendelse af selektive fangstredskaber og en gradvis reduktion af udsmid ved at fremme og tilskynde til foranstaltninger til at udnytte denne del af fangsten gennem forarbejdning af den til produkter, som giver en merværdi, og tilpasse fartøjernes og fiskerihavnenes infrastruktur.

3.3.11 Udvalget mener, at det ville være meget på sin plads og nyttigt inden for hvert enkelt fiskeri at klarlægge årsagerne til udsmid for at kunne bruge de bedst egnede midler inden for hvert fiskeri til at reducere dem.

3.3.12 Udvalget mener, at forbuddet mod udsmid ikke vil kunne håndhæves effektivt uden en passende uddannelse af arbejdstagerne. EMFF bør støtte sådanne uddannelsesinitiativer.

3.3.13 Som led i regionaliseringen kan Kommissionen bemyndige medlemsstaterne til inden for rammerne af en flerårig plan at træffe foranstaltninger, hvorved der for fartøjer, der fører deres flag, fastsættes bevarelsesforanstaltninger for bestande i EU-farvande, for hvilke de har fået tildelt fiskerimuligheder. De skal i den forbindelse sikre, at bevarelsesforanstaltningerne er i tråd med målene for den fælles fiskeripolitik og med den flerårige plans anvendelsesområde, og at de ikke er lempeligere end bevarelsesforanstaltningerne i EU-lovgivningen. Disse foranstaltninger skal meddeles til Kommissionen, der når som helst kan foretage en vurdering af dem, og i givet fald til andre berørte medlemsstater og de relevante rådgivende råd.

3.3.14 De nationale foranstaltninger, som en medlemsstat kan træffe for at bevare bestande i EU-farvande, må kun gælde for fartøjer, der fører den pågældende medlemsstats flag, eller for fiskeri, der drives af personer, som er etableret på medlemsstatens område. De skal være i tråd med målene for den fælles fiskeripolitik og med den flerårige plans anvendelsesområde og må ikke være lempeligere end bevarelsesforanstaltningerne i EU-lovgivningen.

3.3.15 En medlemsstat kan træffe ikke-diskriminerende foranstaltninger til bevarelse og forvaltning af fiskeressourcerne og til at begrænse fiskeriets indvirkning inden for 12 sømil fra sine basislinjer mest muligt, forudsat at EU ikke har truffet foranstaltninger, der specifikt vedrører bevarelse og forvaltning for det pågældende område. Hvis det kan forventes, at de bevarelses- og forvaltningsforanstaltninger, som en medlemsstat træffer, kommer til at berøre andre medlemsstaters fartøjer, må de først træffes, efter at Kommissionen, den pågældende medlemsstat og de relevante rådgivende råd er blevet hørt om et udkast til de pågældende foranstaltninger, som skal være ledsaget af en begrundelse.

3.3.16 Selvom disse foranstaltninger kan være hensigtsmæssige, indeholder forslaget til forordning efter EØSU's mening ikke klare tiltag til at decentralisere beslutningstagningen. Der bør tages hensyn til bemærkningerne i EØSU's nylige udtalelse om »Udvikling af regionale zoner for forvaltning af fiskebestande og fiskerikontrol«.

3.4 Adgang til ressourcer

3.4.1 Også i det nye forslag er det TAC'er (samlede tilladte fangstmængder) og kvoter, der danner grundlaget for de fiskerimuligheder, som medlemsstaterne får tildelt, med anvendelse af kriteriet om relativ stabilitet.

3.4.2 Hvad angår relativ stabilitet henviser EØSU til sine bemærkninger i udtalelsen om grønbogen og understreger, at dette kriterium trænger til at blive ajourført for at tage højde for de ændringer, der er sket siden dets indførelse i 1976. At Kommissionen endnu en gang foreslår at give medlemsstaterne lov til at udveksle tildelte fiskerimuligheder helt eller delvis viser, at en sådan ajourføring er nødvendig. Det er et klart signal om, at relativ stabilitet, der blev indført for over 35 år siden, er forældet og ikke længere afspejler fiskerflådernes nuværende tilstand og situationen i de stærkt fiskeriafhængige områder.

EØSU mener endvidere, at kvotetildelingen efter opdateringen af relativ stabilitet ikke kun bør baseres på de historiske fangster, men også på en række gennemsigtige miljømæssige, økonomiske og sociale kriterier.

3.4.3 Forslaget fastsætter, at hver medlemsstat senest den 31. december 2013 skal oprette en ordning for omsættelige fiskekvoteandele for alle fiskerfartøjer med en længde overalt på mindst 12 meter og for alle fiskerfartøjer med en længde overalt på under 12 meter, som fisker med trukne redskaber. Medlemsstater kan udvide ordningen for omsættelige fiskekvoteandele til også at gælde for fiskerfartøjer med en længde overalt på under 12 meter, som anvender andre redskaber end trukne redskaber, idet de så skal underrette Kommissionen derom.

3.4.4 Udvalget mener, at forslaget er vagt formuleret, og at Kommissionen burde præcisere, hvorledes det skal forstås, især hvad angår definitionen af »gennemsigtige og objektive kriterier« for tildelingen af fiskekvoteandele. Efter EØSU's mening bør de aktører, som ikke overholder arbejdstagernes rettigheder, ikke kunne komme i betragtning ved tildelingen. Indførelsen af omsættelige fiskekvoteandele kunne være en anledning til at få hele sektoren til at overholde de arbejdsmarkeds-mæssige standarder, som skal sikre kvalitet og sikkerhed på fiskeri-arbejdspladserne i Europa, og få aktørerne til at afholde sig fra illoyal konkurrence baseret på lavere driftsomkostninger.

3.4.5 EØSU modsætter sig privatiseringen af de marine ressourcer. Følgelig er Kommissionens forslag om et marked for overdragelse af fiskerirettigheder mellem private virksomheder efter EØSU's mening uacceptabelt, fordi det ved at tilskynde til nedlæggelse af erhvervsaktivitet øger jobusikkerheden for arbejdstagerne. Fiskerirettighederne bør udelukkende forvaltes af medlemsstaterne.

3.4.6 De omsættelige fiskekvoteandele kan føre til en kvantitativ reduktion af kapaciteten, men ikke nogen kvalitativ reduktion eller fjernelse af de mest miljødelæggende, energiin-effektive og socialt skadelige elementer i fiskerflåden. Hertil kommer, at fiskerirettighederne er blevet koncentreret på få aktører, hvoraf nogle ikke en gang hører til i sektoren, men forpagter fiskeriaktiviteten ud til andre – ofte de samme, som tidligere fiskede i de pågældende farvande.

3.4.7 Udvalget ville kunne støtte forslaget om at indføre ordninger med omsættelige fiskekvoteandele, hvis de ikke bliver obligatoriske og hvis det overlades til medlemsstaterne selv at afgøre, om de vil anvende dem i deres indre farvande eller ej. Desuden bør de ikke anvendes uden for EU's farvande og deres primære mål bør være at bevare fiskebestandene på langt sigt ud fra miljømæssigt, økonomisk og socialt bæredygtige kriterier.

3.4.8 EØSU har visse betænkeligheder ved anvendelsen af denne ordning på den flåde, som fisker i Middelhavet, eftersom Kommissionen i sit forslag ikke har præciseret, hvordan den vil gå til værks.

3.4.9 EØSU mener, at det bør sikres, at overdragelse af fiskekvoteandele mellem medlemsstater sker på samme vilkår, som dem, der gælder inden for én og samme medlemsstat. Ved undersøgelsen af denne ordnings virkninger på de forskellige medlemsstaters flåder, hvad angår deres konkurrenceevne og rentabilitet, bør der tages særligt hensyn til de medlemsstater, som typisk har en stor import af fiskevarer.

3.5 Forvaltning af fiskerikapacitet

3.5.1 I begrundelsen til forslaget siges det, at for stor flådekapacitet er et af de største problemer i den fælles fiskeripolitik. I Kommissionens rapport til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om rapporteringsforpligtelserne i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 2371/2002 (COM(2011) 418 final) siges det udtrykkeligt, at »Der blev dog stadig lagt generelle begrænsninger på fiskerikapaciteten for hver enkelt medlemsstat, og disse er blevet overholdt« og, at »Selv om nogle oplevede problemer, da de nye regler trådte i kraft, ligger de fleste medlemsstaters flådestørrelser nu under de tilladte lofter. Denne margin udgør i gennemsnit 10 % i tonnage og 8 % i maskineffekt«.

3.5.2 Disse begrænsninger vil fortsat blive vedtaget af Kommissionen ifølge det nye forslag, som i artikel 35 fastsætter fiskerikapacitetslofter for hver medlemsstat fra 1. januar 2013.

3.5.3 Udvalget mener, at selvom medlemsstaterne overholder disse fiskerikapacitetslofter, bør Kommissionen tilpasse dem på grundlag af en mere præcis opgørelse af fiskerikapaciteten, hvori indgår maskineffekt og tonnage såvel som fiskeredskabernes art og andre karakteristika ved fartøjerne for at bringe dem i balance med de disponible ressourcer.

3.5.4 Ligeledes mener EØSU, at det ville være meget nyttigt, at de oplysninger, der nævnes i artikel 36 om »Fiskeriflåderegister«, også kommer til at omfatte situationen mht. fiskerikapacitet set i forhold til de disponible ressourcer.

3.6 Videnskabeligt grundlag for fiskeriforvaltningen

3.6.1 Medlemsstaterne har det fulde ansvar for fiskeriforvaltningens videnskabelige grundlag, idet de skal indsamle de biologiske, tekniske, miljømæssige og socioøkonomiske data, der er nødvendige for en økosystembaseret forvaltning af deres fiskerier.

3.6.2 Udvalget mener, at det med henblik på den økosystembaserede fiskeriforvaltning er afgørende, at dataindsamlingen koncentrerer mest muligt om fremskaffelsen af miljødata, at rettidig indgivelse af pålidelige data bør indgå i kvotetildelingsordningen, og at manglende efterlevelse af dette krav bør føre til sanktioner.

3.6.3 Indsamling, forvaltning og anvendelse af data skal fra 2014 ske som led i et flerårigt program. Indtil da anvendes forordning (EF) nr. 199/2008 fortsat for nationale programmer for indsamling og forvaltning af data.

3.6.4 Medlemsstaterne skal opstille nationale programmer for fiskerividenskabelig dataindsamling, forskning og innovation. Der oprettes et nationalt kontaktorgan, som på nationalt plan skal koordinere indsamlingen og forvaltningen af videnskabelige data til fiskeriforvaltning.

3.6.5 EØSU støtter denne videnskabelige tilgang og er af den opfattelse, at forskningsprogrammerne bør sigte mod at fremskaffe data om alle de arter, som man i dag ikke har tilstrækkelige videnskabelige data om, og at de rådgivende råd og andre relevante decentrale organer bør inddrages i denne indsats.

3.7 Politikken over for tredjelande

3.7.1 EU er en af de få store fiskerimagter, som er kraftigt repræsenteret på alle have og oceaner over hele verden takket være dets flåder, investeringer, bilaterale aftaler med tredjelande og deltagelse i de vigtigste regionale fiskeriforvaltningsorganisationer (RFFO'er). Desuden har EU en forarbejdnings- og markedsføringssektor, som er stærkt internationalt orienteret.

3.7.2 Ligeledes er EU et af de store markeder for fiskeriprodukter, når det gælder forbrug og import, hvilket pålægger EU et stort ansvar for at forpligte sig til og garantere bæredygtig forvaltning af fiskeriet og bevarelse af verdens fiskeressourcer.

3.7.3 EØSU er enig med Kommissionen i, at EU i global og multilateral sammenhæng bør fremme bæredygtigt fiskeri over hele verden ved at fastholde princippet om ansvarligt fiskeri først og fremmest i miljømæssig henseende, men under hensyntagen til de sociale og økonomiske aspekter. EU bør også tage initiativ til gennemsigtige og rimelige markedsforanstaltninger, da dets handelspolitik bør være i overensstemmelse med principperne om ansvarligt og bæredygtigt fiskeri.

3.7.4 EØSU tilslutter sig forslagens generelle mål vedrørende internationale fiskeriorganisationer og aftaler om bæredygtigt fiskeri. Her burde forslaget også inddrage de fiskerivirksomheder i EU, som investerer i tredjelande og som specifikt bør være dækket af EU's retsorden. Ligeledes bør det kræves af medlemsstaterne, at de underretter Kommissionen om enhver aftale mellem deres statsborgere og et tredjeland, som giver fartøjer, der sejler under deres flag, mulighed for at fiske i farvande under tredjelandets jurisdiktion eller overhøjhed. Reformen af den eksterne dimension af den fælles fiskeripolitik finder sted i en kompliceret situation for fiskerisektoren såvel i EU som i mange udviklingslande på grund af en nedgang i fiskeressourcerne, tilstedeværelsen af stadig flere højsøflåder fra andre lande og indvirkningen af klimaændringen. EU bør skabe et gunstigt klima for private europæiske investeringer i bæredygtige fiskerivirksomheder i AVS-landene, således at der skabes en stor merværdi og anstændig beskæftigelse i disse lande ved at sikre høje forvaltningsstandarder.

3.7.5 Efter EØSU's mening bør EU's repræsentation i de internationale organer, især RFFO'erne, sigte mod at forbedre fiskeribestændenes tilstand og i videst muligt omfang sikre, at alle berørte parter overholder fiskeriforvaltningstiltagene.

3.7.6 Fiskeripartnerskabsaftalerne (FPA'er) har som mål at tillade EU-fartøjer at fiske i et reguleret og lovmæssigt sikret miljø efter overskydende ressourcer i en række tredjelandes eksklusive økonomiske zone. Kommissionen mener, at de aktuelle FPA'er bør omdannes til aftaler om bæredygtigt fiskeri med fokus på ressourcebevarelse og miljømæssig bæredygtighed, bedre forvaltning og effektiv sektorstøtte.

3.7.7 EØSU anser denne nye kurs for nødvendig. I dette øjemed bør EU udvikle aftaler om bæredygtigt fiskeri, som skal have til formål at skabe gode vilkår i de berørte udviklingslande for miljømæssigt, socialt og økonomisk bæredygtige aktiviteter, der tager udgangspunkt i en deltagerbaseret og gennemsigtig mekanisme for dialog med alle interessenter med henblik på at gennemføre det pågældende udviklingslands prioriteter for bæredygtig udvikling af dets fiskerisektor. Aftalerne om bæredygtigt fiskeri skal baseres på solid og gennemsigtig videnskabelig rådgivning, på evalueringer af de sociale, økonomiske og miljømæssige konsekvenser af hver aftale, på et større bidrag fra rederne til dækning af udgifter til adgangsrettigheder samt på overholdelse af menneskerettighederne. EØSU anser det også for nødvendigt, at overholdelsen af arbejdstagernes rettigheder nævnes blandt de krav, som skal opfyldes af de virksomheder, der opererer på grundlag af aftaler om bæredygtigt fiskeri. Desuden bør der ydes støtte til udviklingslandene, så de kan forbedre deres kapacitet til at udforske og evaluere de marine ressourcer i deres egne farvande. Aftaler om bæredygtigt fiskeri med tredjelande bør – ud over at give EU's flåde adgang til tredjelandes farvande – bidrage til udviklingen af landets eget fiskeri gennem etablering af nye industrier i landets fiskerisektor, som bør fremme fødevarerikkerhed og større retfærdighed, forøgelse af havneaktiviteten i disse lande og generelt forbedre den sociale situation i og med, at der skabes nye bæredygtige arbejdspladser for befolkningen i de berørte lande. Udvalget opfordrer Kommissionen til at forbedre forvaltningen ved at anvende sociale og miljømæssige kriterier og oprette alle de instrumenter, der er nødvendige for at sikre en løbende overvågning af anvendelsen og overholdelsen af aftalerne om bæredygtigt fiskeri. Evalueringer af den økonomiske, sociale og miljømæssige indvirkning af fiskeriaftalen på udviklingen af fiskeriet i det berørte tredjeland bør udføres og gøres offentligt tilgængelige for alle interessenter for at give parterne i EU og i de berørte AVS-lande mulighed for velinformeret deltagelse og dialog.

3.7.8 EØSU glæder sig over forslaget om at indføre en gennemsigtighedsklausul i fremtidige fiskeriaftaler for at sikre, at den samlede fiskeriindsats af de lokale og udenlandske flåder, som er aktive i en given eksklusiv økonomisk zone, er kendt. En sådan klausul vil sammen med forbedret dataindsamling og forskning bidrage til evalueringen af overskudsbestandenes omfang. EØSU mener, at der er behov for større gennemsigtighed i forbindelse med bæredygtige fiskeriaftaler for så vidt

angår offentliggørelsen af forudgående og efterfølgende evalueringer, som omfatter vigtige data, herunder værdien af fangster foretaget af EU-flåder i AVS-farvande.

3.7.9 Ikke desto mindre er EØSU bekymret over nogle af de forslag om den eksterne dimension af den fælles fiskeripolitik, der fremlægges i meddelelsen. Især er det mht. aftalerne om bæredygtigt fiskeri beklageligt, at Kommissionen ikke længere nævner, at disse aftaler bør have til formål at beskytte aktiviteten og beskæftigelsen for de EU-flåder, der opererer på grundlag af disse aftaler, på grund af deres specifikke karakter og tilhørsforhold til meget fiskeriafhængige områder. Ligeledes kan udvalget ikke forstå, hvorfor eksklusivitetsklausulen skal skærpes. EØSU mener tværtimod, at denne klausul bør lempes med det mål i særlige tilfælde at give EU-flåden adgang til tredjelandfarvande. Mht. afgiften for adgang til tredjelandfarvande mener EØSU, at EU's redere bør betale et rimeligt og forholdsmæssigt beløb, som ikke skader virksomhedernes konkurrenceevne, idet situationen bør analyseres sag for sag, da vilkårene for fiskeriet ikke er de samme i alle tredjelande. Endelig omtaler Kommissionen ikke nødvendigheden af at aftale passende tekniske vilkår, som gør det muligt at udnytte fiskerimulighederne til fulde.

3.7.10 EØSU bekræfter, at der utvivlsomt er behov for at fremme bevarelsen af fiskebestande og samarbejde internationalt for at udrydde det ulovlige fiskeri (UUU-fiskeri) i alle vigtige internationale organisationer.

3.7.11 Udvalget mener, at det bør kræves af tredjelandes flåder, som eksporterer deres produkter til EU, at de overholder de samme betingelser på det sociale og miljømæssige område, som EU's flåde er forpligtet til.

3.7.12 EØSU glæder sig over, at der i forslaget er medtaget et afsnit om overensstemmelsen med andre EU-politikker, hvilket bør omfatte det miljømæssige, handelsmæssige, hygiejne- og sundhedsmæssige, sociale og arbejdsmæssige område samt udviklingssamarbejde og eksterne forbindelser.

3.8 Akvakultur

3.8.1 EØSU glæder sig over, at Kommissionen anerkender akvakulturpolitikens fælleseuropæiske dimension og at den opstiller nogle strategiske EU-retningslinjer om de fælles prioriteter og mål for akvakulturdriften. Navnlig bifalder EØSU forslaget om at kræve, at medlemsstaterne udarbejder flerårige nationale strategiske planer inden 2014.

3.8.2 EØSU anser det for et vigtigt mål at definere klare indikatorer for bæredygtighed på det miljømæssige, økonomiske og sociale område, især når den potentielle vækst i akvakulturen i EU og dens store bidrag til forsyningsikkerheden tages i betragtning.

3.8.3 EØSU anser det for vigtigt, at den reformerede fælles fiskeripolitik bliver beriget med konklusionerne i meddelelsen »Ny fremdrift til strategien for bæredygtig udvikling af europæisk akvakultur«⁽⁵⁾, navnlig mht. at fremme virksomhedernes konkurrenceevne, lægge fundamentet for en bæredygtig vækst og forbedre sektorens image og forvaltning.

3.8.4 Udvalget anmoder således om, at der udformes en smidig administrativ ramme og et fælles retligt område for udvikling af en bæredygtig akvakultur, som kan gøre det muligt at fastholde befolkningen og skabe velstand i de ikke-bymæssige perifere områder, samtidig med at der lægges vægt på den nødvendige respekt for, bevarelse af og generel hensyntagen til det lokale miljø.

3.8.5 EØSU peger på muligheden for, at den fremtidige forordning får en titel, der dækker begge områder: »Forordning om den fælles fiskeri- og akvakulturpolitik«.

3.9 Kontrol og håndhævelse

3.9.1 Overholdelsen af den fælles fiskeripolitik's regler, herunder bekæmpelse af ulovlig, urapporteret og ureguleret fiskeri (IUU-fiskeri), skal sikres gennem en effektiv EU-fiskerikontrolordning.

3.9.2 EØSU giver sin tilslutning til Kommissionens forslag vedrørende kontrol og håndhævelse af den fælles fiskeripolitik, skønt det mener, at der bør fastlægges et tilstrækkeligt retligt grundlag, som kan sikre, at lovovertræderne ikke går straffri.

3.9.3 Med hensyn til forslaget om, at medlemsstaterne kan kræve af deres fiskerfartøjer, at de bidrager forholdsmæssigt til at dække udgifterne til gennemførelse af EU's fiskerikontrolordning, mener udvalget, at en sådan afgift ville være til stor skade for fartøjerne, da de allerede er bebyrdet med store omkostninger i form af materiel og menneskelige ressourcer for at kunne opfylde alle kravene i forordning (EF) nr. 1224/2009 om kontrol.

3.10 Finansielle instrumenter

3.10.1 EU kan yde finansiel bistand til medlemsstaterne og aktørerne til at nå målene i den fælles fiskeripolitik.

3.10.2 Den finansielle støtte til medlemsstaterne kan blive afbrudt (suspension af betalinger) eller nedsat gennem en finansiel korrektion, hvis de ikke overholder målene i den fælles fiskeripolitik. Sådanne foranstaltninger skal stå i rimeligt forhold til den manglende overholdelses art, omfang, varighed og hyppighed.

3.10.3 Aktørerne kan blive nægtet finansiel støtte midlertidigt eller for stedse og/eller den kan blive nedsat, hvis de begår

alvorlige overtrædelser af den fælles fiskeripolitik's regler. Sådanne foranstaltninger skal stå i rimeligt forhold til de alvorlige overtrædelers art, omfang, varighed og hyppighed. EØSU hilser denne bestemmelse velkommen og mener, at den bør udvides til at omfatte medlemsstater, som ikke efterlever den fælles fiskeripolitik's regler.

3.10.4 Med hensyn til det nye finansielle instrument mener EØSU, at man burde udnytte fiskernes rolle i den bæredygtige udvikling af kystområderne ved at indføre sociale foranstaltninger især i form af arbejdsløshedssikring og støtte til uddannelse og omskoling af arbejdstagerne til andre aktiviteter såsom akvakultur, forarbejdningsindustrien, bevarelsesforanstaltninger eller søfart.

3.10.5 EØSU bemærker, at Kommissionen ikke har medtaget sine finansielle forslag i reformpakken, og opfordrer den til at gøre det hurtigst muligt for at give mulighed for en samlet vurdering af den fremtidige fælles fiskeripolitik. Skønt der i forslaget om den flerårige finansielle ramme opretholdes en stort set uændret post på 6,7 milliarder EUR⁽⁶⁾, står det ikke klart, hvorledes midlernes skal fordeles mellem kapitlerne Fiskeri og Maritime Anliggender.

3.11 Rådgivende råd

3.11.1 Det foreslås at oprette rådgivende råd for hvert af de i forordningen fastsatte fiskerikompetenceområder, samt ét for akvakultur, med det mål at fremme en afbalanceret repræsentation af alle aktører og for at bidrage til at nå målene i den fælles fiskeripolitik.

3.11.2 Disse råd erstatter de regionale rådgivende råd fra reformen i 2003, og de har til opgave at forelægge henstillinger, forslag og problemer i forbindelse med fiskeriforvaltning og akvakultur for Kommissionen eller de berørte medlemsstater. De skal også i nært samarbejde med forskere (der, så vidt EØSU forstår, skal medvirke til nedsættelsen af disse råd og til deres arbejde) bidrage til at indsamle, levere og analysere data, der er nødvendige for udarbejdelsen af bevarelsesforanstaltninger, samt afgive rapporter og udtalelser om forvaltnings- og planlægningsforanstaltninger i spørgsmål, hvorom de skal høres.

3.11.3 Udvalget mener, at forslaget til forordning bør præcisere, hvad der menes med »en afbalanceret repræsentation af alle aktører«, herunder arbejdsmarkedsparternes deltagelse på passende niveauer og som det er skik og brug i de enkelte medlemsstater.

3.11.4 EU bør gennem sin finansielle støtte og medlemsstaterne gennem deres indsats yde større støtte til de berørte parter i de rådgivende råd, især det ikke-industrielle fiskeri.

⁽⁵⁾ COM(2009) 162 final, udtalelse CESE 646/2010 af 28.4.2010 (EUT C 18 af 19.1.2011, s. 59-63).

⁽⁶⁾ COM(2011) 500 final af 29.6.2011, Et budget for Europa 2020, Del II, s. 88.

3.11.5 EØSU er forundret over, at Kommissionen ikke i sit forslag nævner den rolle, som EU's Rådgivende Komité for Fiskeri og Akvakultur spiller, og er foruroliget over den mulige afskaffelse af de tværgående arbejdsgrupper, som behandler spørgsmål vedrørende marked, handelspolitik og generelle emner. De rådgivende råd, herunder for akvakultur, udgør ikke tværsektorielle fora, hvor spørgsmål af fælles interesse for fiskeriet, akvakulturen og forarbejdningsvirksomhederne kan behandles samlet.

3.12 Social dimension og ikke-industrielt fiskeri

3.12.1 EØSU mener, at der er nogle huller i Kommissionens forslag, som bør fyldes ud, især savnes en omtale af den sociale dimension og en passende definition af ikke-industrielt fiskeri og skaldyrsfiskeri.

3.12.2 Fra 2001 til 2010 faldt antallet af fiskere med 20 % til 203.200, hvoraf kun 40 % er selvstændige fiskere. Hele sektoren beskæftigede på sin side 5 millioner mennesker i 2005. Efter EØSU's mening fortjener den socioøkonomiske dimension af bæredygtigheden lige så megen opmærksomhed som miljødimensionen.

3.12.3 Som nævnt i udtalelsen om grønbogen mener EØSU, at Kommissionen ikke i tilstrækkelig grad tager højde for de sociale og arbejdsmarkedsmæssige aspekter af den fælles fiskeripolitik. Derfor gentager det, hvad det dengang påpegede, især manglen på en systematisk anerkendelse af erhvervs kvalifikationer mellem EU-landene, nødvendigheden af at indsamle harmoniserede statistiske data over ulykker og årsagerne hertil, som i dag mangler i EU, samt behovet for at gøre sektoren attraktiv ved at garantere anstændige lønninger.

3.12.4 EØSU mener ikke, at den igangværende reform vil løse de beskæftigelsesproblemer, som arbejdstagerne i sektoren kæmper med, og foreslår derfor, at der indføres ledsageforanstaltninger af socioøkonomisk karakter (aktivitetsspredning, omskoling, uddannelse og sikring af arbejdstagerne i sektoren), som kan hjælpe sektoren igennem reformen med størst mulig deltagelse af de institutionelle, økonomiske aktører og arbejdsmarkedets parter.

3.12.5 Der bør tages hensyn til de sociale aspekter i alle fiskeri- og akvakultursektorens faser (produktion, forarbejdning og markedsføring) gennem konkrete forslag til forbedring af leve- og arbejdsvilkårene.

3.12.6 Når det gælder den ikke-industrialiserede kystflåde holder Kommissionen fast ved den nuværende definition af mindre fartøjer med en længde på højst 12 m, som udelukker trawlere. Udvalget mener, at der ikke tages hensyn til den ikke-industrielle flåde i de forskellige medlemsstater, og at der fastsættes et arbitrært kriterium, som kan skabe diskriminatoriske situationer. Derfor efterlyser EØSU andre kriterier ud over længden, som kan bruges til at afgrænse denne form for fiskeri, som

dækker mange forskellige former for fiskeri: for eksempel tid på havet, afstand fra kysten, tilknytning til lokalsamfund. En definition af dette begreb på lokalt, regionalt og nationalt plan vil efter udvalgets mening være bedre egnet end at påtvinge et ensartet kriterium på EU-plan, som lader en meget stor del af den ikke-industrialiserede flåde falde ind under kategorien industrifiskeri.

3.12.7 Ligeledes mener EØSU, at anvendelse af bundgarn burde medtages i definitionen af ikke-industrialiseret fiskeri, således at dette fiskeri får de samme rettigheder og forpligtelser, som de andre ikke-industrialiserede flåder.

3.13 EØSU konstaterer, at forslaget til forordning giver Kommissionen vide beføjelser til at vedtage delegerede retsakter. EØSU mener dog – i betragtning af, at Kommissionen ved vedtagelsen af en sådan retsakt straks skal give Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom samtidigt, og at de hver især kan gøre indsigelse – at der er tilstrækkelige garantier for, hvordan denne beføjelse anvendes.

4. Gennemgang af forslaget til reform af den fælles fiskeripolitik og udvalgets bemærkninger

4.1 Indledning

4.1.1 Den fælles markedsordning for fiskevarer og akvakulturprodukter gælder for de fiskevarer og akvakulturprodukter, der er opført i bilaget til forordningen, og som afsættes i Unionen. Den vil bidrage til gennemførelsen af målene i den fælles fiskeripolitik og skal følge principperne om god forvaltning i henhold til samme forordning.

4.1.2 Som nævnt i punkt 2.2.2 omfatter den følgende instrumenter: erhvervsorganisationer, handelsnormer, forbrugeroplysning, konkurrenceregler og markedsoplysninger.

4.1.3 EØSU støtter målene og principperne for den nye forordning om den fælles markedsordning.

4.2 Brancheorganisationer

4.2.1 Der kan på initiativ af en gruppe fiskeri- og akvakulturaktører i en eller flere medlemsstater oprettes fiskeriproducentorganisationer, der vil blive godkendt som anført i forslaget til forordning.

4.2.2 Trods deres nøglerolle i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik er producentorganisationernes udvikling blevet hæmmet både på grund af kompleksiteten i selve fiskeripolitikken og især på grund af vanskelighederne med markedsføring i en situation, hvor reglerne til beskyttelse af konkurrencen gør det umuligt at stille noget op mod de store detailhandelskæders styrke, og hvor der tillades import til billige priser af fisk og skaldyr, som ikke opfylder de basale krav til sundhedssikkerhed såsom fuld sporbarhed »fra hav til bord«.

4.2.3 EØSU efterlyser en forenkling af de bureaukratiske og administrative bestemmelser, især hvis producentorganisationerne skal tage sig af de uønskede fangster, som forbuddet mod udsmid vil medføre. Ligeledes opfordrer det til en revision af konkurrencepolitikken, som giver producentorganisationerne mulighed for at koncentrere det i dag alt for opsplittede udbud på en måde, der fungerer i praksis og som er juridisk holdbar. Især bør man fremme småfiskernes deltagelse i producentorganisationerne.

4.2.4 Der kan på initiativ af en gruppe akvakulturaktører i en eller flere medlemsstater oprettes brancheorganisationer, der vil blive godkendt som anført i forslaget til forordning.

4.2.5 Udvalget støtter oprettelsen af producentorganisationer i fiskeri- og akvakultursektoren trods de nævnte vanskeligheder, fordi de hidtil har givet en kraftig impuls til den fælles fiskeripolitik.

4.2.6 Der kan ligeledes på initiativ af en gruppe fiskeri- og akvakulturaktører i en eller flere medlemsstater oprettes brancheorganisationer, der vil blive godkendt som anført i forslaget til forordning.

4.2.7 Udvalget bifalder muligheden for at oprette brancheorganisationer, som skal repræsentere en væsentlig andel af mindst to af følgende aktiviteter: produktion, forarbejdning og afsætning af fiskevarer og akvakulturprodukter. Skønt de ikke selv må producere, forarbejde eller afsætte fiskevarer og akvakulturprodukter, kan brancheorganisationerne ud over de tiltag, der anføres i forslaget, bidrage til at sprede fiskeprodukterne på forskellige markeder og øge rentabiliteten i alle produktionsfaser i fiskeri- og akvakultursektoren.

4.2.8 EØSU tilslutter sig brancheorganisationernes mål og de foranstaltninger, de kan træffe, men savner dog en artikel om finansieringen af denne type organisationer.

4.3 Udvidelse af reglerne

4.3.1 Medlemsstaterne kan gøre de regler, der er fastlagt af en producentorganisation eller en brancheorganisation, bindende for producenter eller aktører, der ikke er medlem af den pågældende organisation, og beslutte, at disse producenter og aktører har pligt til at betale producentorganisationen eller brancheorganisationen den tilsvarende del af alle eller af en del af de udgifter, som organisationens medlemmer har afholdt.

4.3.2 EØSU mener, at dette forslag kan forbedre vilkårene for forarbejdning og afsætning af fiskevarer og akvakulturprodukter og bidrage til stabilisering af markederne.

4.4 Stabilisering af markederne

4.4.1 Producentorganisationerne må finansiere oplagring af bestemte fiskevarer for at bevare stabiliteten på markederne, forudsat at de opfylder en række betingelser.

4.4.2 EØSU anser denne mekanisme for at være hensigtsmæssig. Ikke desto mindre mener EØSU, at producentorganisationerne også bør have mulighed for at afgøre, hvilke arter der kan oplagres. Endvidere anser EØSU det for nødvendigt at give mulighed for fastsættelse af referencepriser for akvakulturprodukter i stil med det, der foreslås for fiskevarer. Disse referencepriser bør suppleres med effektive interventionsmekanismer, som er tilpasset vilkårene på markederne for fiske- og akvakulturprodukter.

4.4.3 EØSU opfordrer Kommissionen, medlemsstaterne og sektoren til at finde frem til mere smidige og effektive mekanismer til at skabe balance mellem udbud og efterspørgsel efter produkter fra havet. De koordineringsforanstaltninger og aftaler, der træffes i brancheorganisationerne, kan være et godt udgangspunkt.

4.5 Forbrugerorientering

4.5.1 Fiskevarer og akvakulturprodukter omhandlet i et bilag til forslaget til forordning, som afsættes i Unionen, må – også for de importerede produkters vedkommende – kun udbydes til detailsalg til den endelige forbruger, hvis de er behørigt mærket med mindst følgende obligatoriske oplysninger: handelsbetegnelsen, produktionsmetoden, navnet på det område, hvor fiskevaren er fanget eller opdrættet, datoen for fangsten eller høsten og en angivelse af, om produktet er fersk eller optøet. Alene for tilberedt eller konserveret fisk, kaviar og kaviarerstatning samt krebsdyr, bløddyr og andre hvirvelløse vanddyr, tilberedte eller konserverede, gælder den regel, at de for at kunne sælges, skal være mærket med de første tre oplysninger, som er obligatoriske for de øvrige fiske- og akvakulturprodukter: artens handelsbetegnelse, produktionsmetoden, navnet på det område, hvor fiskevaren er fanget eller opdrættet.

4.5.2 Forslaget om forbrugeroplysning indeholder i øvrigt nye krav (såvel for produkterne i kapitel 3 som for produkterne i kapitel 16, der er opført i bilag II om varebeskrivelse), som ikke findes i de nuværende bestemmelser for den fælles markedsordning, og desuden udvides disse bestemmelser til importerede produkter.

4.5.3 EØSU mener, at de nye krav til forbrugeroplysning er positive, men de kræver en omhyggelig gennemgang af de særlige karakteristika ved de forskellige måder, hvorpå fiske- og akvakulturprodukter præsenteres for kunderne.

4.5.4 Disse nye krav bør reelt følge positive kriterier, som kunderne har virkelig glæde af, og ikke skabe forvirring mellem mærkning og sporbarhed, ikke indebære tekniske handelshindringer for producenterne og være i overensstemmelse med de seneste ændringer af forordning (EU) 1169/2011 om fødevarerinformation til forbrugerne⁽⁷⁾ og forordning (EF) 1224/2009 om oprettelse af en EF-kontrolordning med henblik på at sikre overholdelse af reglerne i den fælles fiskeripolitik⁽⁸⁾.

⁽⁷⁾ EUT L 304 af 22.11.2011, s. 18-63.

⁽⁸⁾ EUT L 343 af 22.12.2009, s. 1.

4.5.5 Derfor mener EØSU, at Kommissionen – før den indfører nye mærkningskrav – bør foretage en konsekvensanalyse, hvori den undersøger, om kravene er gennemførlige, kan håndhæves og er til nytte for forbrugerne.

4.5.6 For at imødekomme ønskerne om større gennemsigtighed giver forslaget også mulighed for, at der på frivillig basis, og uden at det må gå ud over den plads, der er til rådighed for de obligatoriske oplysninger, kan anføres miljøoplysninger, oplysninger af etisk eller social karakter samt oplysninger om produktionsteknik og om produktets ernæringsmæssige indhold. EØSU mener, at ethvert forslag om angivelse af fakultative oplysninger skal baseres på fastlagte minimumsstandarder, som kan forhindre, at disse oplysninger ender med at forvirre forbrugerne eller forvride markedet.

4.5.7 EØSU understreger nødvendigheden af at styrke kontrollen med sporbarhedsbestemmelserne for produkter fra havet med det mål at fremme angivelsen af, hvor de fiskede eller opdrættede varer kommer fra, samt garantien for, at kravene til fødevarer sikkerhed er opfyldt i hele fiskeri- og akvakulturkædens forskellige faser: produktion, forarbejdning og markedsføring.

4.5.8 For at forhindre illoyal konkurrence på EU's marked kræver EØSU, at importerede produkter bliver omfattet af de samme krav til hygiejne, sundhed og kontrol, som gælder for EU's produkter, herunder fuld sporbarhed »fra hav til bord«, og insisterer på, at kontrollen såvel ved grænsen som i eksportlandet skal være så omfattende, at den kan garantere behørig

opfyldelse af disse bestemmelser, som bidrager til fødevarer sikkerheden. I denne forbindelse bør Kommissionens forskellige generaldirektorater efter EØSU's mening fastlægge en konsekvent tilgang.

4.5.9 EØSU opfordrer til at udforske mulighederne for at udvide harmoniseringen af produktionskriterierne til det sociale og arbejdsmarkedsmæssige område samt miljø og bæredygtighed. EØSU foreslår således, at man forud for indgåelsen af handelsaftaler mellem EU og tredjelande analyserer deres rækkevidde og sociale og miljømæssige konsekvenser, og at resultaterne af disse aftaler bliver grundigt og regelmæssigt overvåget for at forhindre en svækkelse af konkurrenceevnen i den europæiske fiskeri-, skaldyrs- og akvakultursektor og i dens forarbejdnings- og markedsføringskæde.

4.6 Kendskab til markedet

4.6.1 Ifølge forslaget vil Kommissionen træffe en række foranstaltninger for at informere de forskellige aktører i fiskeri- og akvakultursektoren om markedssituationen og -markedsudviklingen, idet den tager hensyn til den internationale kontekst, overvåger forsyningskæden, analyserer markedstendenserne og stiller ad hoc-markedsundersøgelser om prisdannelse til rådighed. EØSU glæder sig over dette forslag.

4.7 Delegation af beføjelser

4.7.1 EØSU tilslutter sig delegationen af beføjelser til Kommissionen, da de alle drejer sig om en effektiv overholdelse af og kontrol med den foreslåede forordning om den fælles markedsordning.

Bruxelles, den 28. marts 2012

Staffan NILSSON

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg